

“Gluh jesam ali nevidljiv nisam”

“Gluh jesam ali nevidljiv nisam” Vogošća, Sarajevo je jedan iskustveni projekat. Zašto iskustveni? Abdulkerim Ljevaković, nosilac projekta, zbog gubitka sluha se svakodnevno susreće sa problemima. Upravo ovaj projekat treba da doprinese humanizaciji odnosa te razvoju tolerancije i života sa drugačijim. Njegovi vršnjaci, učenici osnovnih i srednjih škola će kroz ovaj projekat dobiti uputstva kako se ponašati u susretu sa slušnooštećenim vršnjacima iz svog okruženja.

Vršnjaci

Jesam li nevidljiv?

Ispraznite:

- Treba li gluhoim vršnjaku društvo?
- Zamislite sebe u situaciji usamljene gluhe osobe?
- Kakvo ponašanje očinskih vršnjaka bi poželjno?

Komunikacija

Ovaj dječak je pokušavao:

- nešto puta je poslao osmjeh
- nešto puta je mahnuo

Vršnjaci su njemu poslali sljedeće poruke (sa slike):

Jesam li čudnovit?

Ispraznite:

- Šta bi značio vama osmjeh i mahnuće vršnjaka da ste na njegovom mjestu?
- Ima li neko na svjetu da ne može mahnuti i osmjehnuti se gluhoim vršnjaku?
- A ima li neko da želi znati kako se komunicira sa gluhoima?
- Naučimo nešto o komunikaciji sa gluhoima.

Gluhe osobe čitaju govore sa usne sagovornika

Ima nekoliko uputstava za komunikaciju:

- Govoriti nešto sporije kako bi gluhe osobe mogle pročitati (razmijeti) govore.
- Govoriti kratkim i jasnim rečenicama.
- Ako nije uspjela pročitati, ponovi istu rečenicu dva do tri puta. Ako na to ne ide performansiraj ili napisi rečenicu.

Otkrenuti se licem prema sagovorniku.

Donosimo otvoreni usni kako bi sagovornik mogao čitati govore.

Rijeci dovoljno udvojiti.   **Rijeci/izrazi/odgovori/izjave su svesvesno govoriti.**

Budi strpljiv, znaš da je gluhoj osobi mnogo teže nego tebi. Potreba za druženjem iera gluho osobe da trpi mnogo kako bi se družila. Ili će ti beskorisno nabaviti na tvom trudu. Postavi sam sebe cilj da si vješt sagovornik sa gluhoima ooda očekuj rezultat.

**Pokušajmo razumjeti govor
 gluhe osobe**

Govor gluhe osobe je teško razumjeti jer ne čuje svoj govor, pa ga teško može kontrolirati. Učenje govora gluhe osobe je veliki napor i vještina.

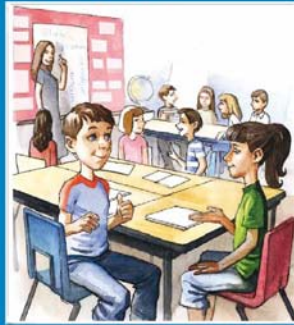
Sjetimo koliko godina smo učili strani jezik pa kad setičemo stranca teško ga razumjemo ali kad naučimo svoje slovo da ga slušamo onda počnemo prepoznavati riječi koje smo učili...

Slična situacija je pri razumjevanju govora gluhe osobe. Kad se potrudimo čuti čemo naviknuti svoje slovo na drugačiju boju glasa, ritam govora...

A ako se sjetimo sa koliko truda je gluha osoba učila govoriti onda čemo lakše tolerirati greške u govoru. Ne treba zaboraviti da gluha osoba ima predispozicije i razvijene sposobnosti za znakovni jezik, ali je primljena da uč glasovni govor. Kao kulturni, humani građani prihvatimo gluhog jer samo slučajno nisamo na njegovom mjestu, a mogli smo biti.

Vježba za korisnike brošure:

Nakon pregledavanja brošure razgovarati o sadržaju brošure, jedni drugima pričati bez glasa. Govor ne slušati nego čitati sa usnama i govornika. Zadržati rit se važno pri čitanju govora.

Štaćupano pod pokroviteljstvom fondacije Schöke i Leber, izdavačstvo je tiskalo FOP:
 Pripremila: Abdalrhman Livaković i Maja i Livaković
 Ilustrirala: Ralu Ake
 Dizajnirala: Dorina Turcato
 Štampa: LEBER
 Titak: Sarajevo, 2009.

**Gluh jesam
 nevidljiv nisam**

Brošura je namijenjena za časove odjeljenjskih zajednica u osnovnim i srednjim školama kao i drugim oblicima obrazovnih procesa, na porodicama i rodbini osoba oštećena sluhom.

**SCHÜLER
 HELFEN
 LEBEN**

Da li je tvoj projekat realizovan onako kako si prvobitno naveo u svom prijedlogu projekta? Ukoliko ne, navedi izmjene i razloge:
 Projekat je realiziran onakav kakv je bio i u prvobitnom prijedlogu. Izuzev tiraža koji je mnogo veći od planiranog zbog spremnosti izdavača da podrži projekat .

Da li je ispoštovan budžet projekta? Ukoliko nije molim te da navedeš izmjene kao i razloge za iste?
 Projekat je realiziran u okviru planiranog budžeta.

Navedi i procjeni rezultat svake od projektnih aktivnosti ?
 Projektne aktivnosti su protekle u planiranom roku.

Da li si i u kojoj mjeri ostavario željeni rezultat sa svojim projektom?
 Rezultate projekta je nemoguće kratkoročno vrednovati. Rezultati treba da uslijede tek nakon distribucije brošure i njene upotrebe na odjeljenjskim zajednicama. Brošura ima težak zadatak koji se sastoji u mijenju društvene svijesti a time i ponašanja čujuć osoba u odnosu na slušno oštećenu populaciju. Svaka pomak će biti dragocijen.
 Kratkoročno gledano brošura je pozitivno ocjenjena od onih do kojih je došla.

Kakve promjene je tvoj projekat izazvao u tvojoj sredini?
Očekujem više pažnje i strpljenja čujućih osoba u komunikaciji sa slušno oštećenim osobama.

Kakvo je tvoje iskustvo sa programom FOP te da li bi se ponovo prijavio ili preporučio drugima?

Divno je raditi sa ljudima koji su usmjereni da svojim programima pokušaju olakšati život drugima.

Ja imam još nekoliko ideja koje bih volio realizirati pa se nadam de će biti dovoljno interesantne te ući među projekte koje FOP finasira.

